

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुल्चोक ललितपुर

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद ढुङ्गाना

लेखा सदस्य श्री वासुदेव खनाल

फैसला

२०७९/०८० सालको निर्णय नं. ४२१

पुनरावेदन नं. ०७७-RB-००२७

पुनरावेदन दर्ता मिति:-२०७७।०४।१२

मुद्दा:- आयकर (आ.व. २०७१/०७२) ।

जिल्ला बारा साविकमा लिपनीमाल गा.वि.स.वडा नं. ०८ हाल परिवानीपुर गाँउपालिका
वडा नं. ०८ मा अवस्थित ओम चावो विरो फिड इण्डष्ट्रिज प्रा.लि. को अख्तियार प्राप्त पुनरावेदक
संचालक जिल्ला पर्सा वीरगंज महानगरपालिका वडा नं. ०६ बस्ने बर्ष ५८ को सुरेश
कुमार रंगटा १

विरुद्ध

श्री ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर..... १ } प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी:- प्रमुख कर प्रशासक श्री शोभाकान्त पौडेल

शुरु कार्यालयको निर्णय मिति:-२०७३।०३।२४

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र पदाधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व विभाग

निर्णय गर्ने पदाधिकारी:- महानिर्देशक श्री बिनोद बहादुर कुँवर

निर्णय मिति:- २०७७।०२।०४

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट:- विद्वान् अधिवक्ताहरू श्री नारायण नेपाल, श्री मन्जु बुढाथोकी र श्री उज्वल रायमाझी

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट:- विद्वान् सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकर
अवलम्बित नजीर: *

ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट करदाताको आ.व.२०७१/०७२ को संशोधित कर निर्धारण गरी मिति २०७३।०३।२४ मा भएको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।०२।०४ मा भएको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम पर्न आएको पुनरावेदन यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको हुँदा प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं न्यायाधिकरणको ठहर यस प्रकार रहेको छ:-

तथ्य खण्ड

१. ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरको कार्यक्षेत्र अन्तर्गतका करदाता श्री ओम चावो विरो फिड ईण्डष्ट्रिज प्रा.लि.ले आ.व. २०७१/०७२ को आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार उद्योग तर्फ रु.३५,९८,०२,१७०।१४ तथा गैर उद्योग तर्फ रु.१,१७,७९,१२७।१२ कर योग्य आय कायम गरी मिति २०७२।११।१३ मा ठूला करदाता कार्यालयमा आय विवरण पेश गरेको।
२. आ.व. २०७१/०७२ को लागि ठूला करदाता कार्यालयबाट श्री ओम चावो विरो फिड ईण्डष्ट्रिज प्रा.लि. को कारोवारको पूर्ण कर परीक्षण गर्ने शिलसिलामा आय विवरण र संलग्न वासलात एवं नाफा नोक्सान हिसावको साथै परीक्षणको क्रममा पेश भए सम्मका कागजातको परीक्षण गर्दा आयकर ऐन, २०५८ अनुसार समावेश गर्नुपर्ने रकमहरू समावेश नगरेको तथा खर्च कट्टी गर्न नपाइने खर्च दावी भएको देखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्ने प्रयोजनको उद्योग तर्फ रु.३६,९४,११,०३०।२३ र गैर उद्योग तर्फ करयोग्य आय रु.१,९४,८६,७६२।६० संशोधित कर योग्य आय कायम गर्नुपर्ने भएकोले सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र पेश गर्नु भनी करदाताको नाममा मिति २०७३।०२।२१ मा सूचना जारी गरिएको।
३. ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७३।०२।२१ मा विस्तृत व्यहोरा खुलाई लिखित सूचना जारी गरिएकोमा उक्त पत्र करदाताले मिति २०७३।०२।२३ मा नै बुझी लिई सो को जवाफ मिति २०७३।०३।०६ पेस गरेको।

४. यसमा करदाताले यस आ.व. मा **Goods Delivery Freight Expenses** भनि रु.१३,७३,१०,९२०।०० खर्च कट्टि लिएको देखियो । तर सो खर्चको बिल तथा लेजर परिक्षण गरि हेर्दा रु.५०,०००।०० भन्दा वढि देहाय वमोजिमको रकम विभिन्न मितिमा नगदमा भुक्तानी गरेको देखियो। आयकर ऐन, २०५८ को दफा २१(२) वमोजिम बीस लाख भन्दा वढीको वार्षिक कारोवार गर्ने व्यक्तिले रु.५०,०००।०० भन्दा वढी नगद भुक्तानी गरेमा सो खर्च कट्टी नपाउने हुँदा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३(१) वमोजिम खर्च कट्टी नहुने रु.१८,२८,९००।०० लगायत कार्यालयबाट मिति २०७३।०२।२१ मा जारी संशोधित कर निर्धारणको सूचनामा कुनै परिवर्तन गर्नु पर्ने नदेखिएकोले उद्योग तर्फ करयोग्य आय रु.३६,९४,११,०३०।२३ (अक्षरेपि छत्तिस करोड चौरानव्वे लाख एघार हजार तीस रुपैया र पैसा तेईस मात्र) र गैर उद्योग तर्फ रु.१,९४,८६,७६२।६० (अक्षरेपि एक करोड चौरानव्वे लाख छयासी हजार सात सय बासठ्ठी रुपैया र पैसा साठी मात्र) संशोधित करयोग्य आय कायम हुने गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ वमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्ने ठहर्छ भनि मिति २०७३।०३।२४ मा ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय पर्चा।
५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७३।०३।२४ मा जारी आ.व. २०७१।०७२ को संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझाई करदाताले मिति २०७३।०४।३१ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा दर्ता गरेको प्रशासकीय पुनरावलोकनको निवेदन।
६. यसमा Goods Delivery Freight Expenses नगदमा भुक्तानी गरेको सम्बन्धमा निवेदकको जिकिर तथा कार्यालयबाट भएको कर निर्धारणको व्यहोराको अध्ययन र विश्लेषण गर्दा संशोधित कर निर्धारणको सूचनाको जवाफमा निवेदकले भाडा बापत कुनै एक सवारी धनीलाई भुक्तानी गरेको नभई विभिन्न सवारी धनीलाई भुक्तानी गरिएको, नेपाल बन्द, हडताल, भुकम्प भएको समयमा भुक्तानी गरिएको भनी जिकिर लिएको तर निवेदकले उक्त रकमहरू कुन कुन व्यक्तिलाई रु पचास हजार भन्दा बढी भुक्तानी दिएको हो सो को विवरण पेश गरेको देखिएन । साथै निवेदकले उक्त रकम बैकिङ्ग सेवा उपलब्ध नभएको स्थानमा भएको भुक्तानी भनी लिएको जिकिरका सम्बन्धमा विरगंजमा मुख्य कार्यालय रहेको तथा परवानीपुरमा उद्योग रहेको सन्दर्भमा बैकिङ्ग सेवा उपलब्ध नभएको भन्ने करदाताको जिकिरसँग सहमत हुन सक्ने देखिदैन । निवेदकले जिकिर लिए जस्तो आयकर ऐनको दफा २१(२) मा कुनै आय वर्षमा बीस लाख रुपैयां भन्दा वढीको वार्षिक कारोवार गर्ने व्यक्तिले देहायका अवस्थामा बाहेक सो आय वर्षमा एक पटकमा पचास हजार रुपैयांभन्दा बढीको नगद भुक्तानी गरेमा सो कट्टी गर्न पाउने छैन भनी उल्लेख भएकोमा

पचास हजार भन्दा बढी रकम मात्र खर्चकट्टी नपाउने नभई पुरै रकम खर्च कट्टी पाईदैन । निवेदकले कानूनी व्यवस्थाको उल्लघन गरी दिएको नगद भुक्तानीलाई खर्च कट्टी दिन मिल्ने देखिदैन । तसर्थ पचासहजार भन्दा बढी रकम नगदमा भुक्तानी गरेको देखिएकोले त्यस्तो खर्च आयकर ऐन (संशोधन सहित), २०५८ को दफा २१(२) बमोजिम खर्च कट्टी दिन नमिल्ने भनी कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण कानून सम्मत देखिएकोले निवेदकको निवेदन जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भन्ने समेत व्यहोराको मिति २०७७।०२।०४ मा आन्तरिक राजस्व विभागका महनिर्देशकबाट भएको निर्णय पर्चा ।

७. यसमा ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा **Advance Loans and Deposits** शीर्षक अन्तर्गत प्राप्त हुन बाँकी रकम रु.५,५७,७७,२७७।१९ मध्ये क्लिन इन्फ्रास्ट्रक्चर प्रा.लि. लाई निर्व्याजी रूपमा रकम दिएको देखिएको हुँदा औषत आधारमा ब्याज खर्च रु.१५,००,७६३।९४ आयमा समावेश गर्दै आयकर ऐन, २०५८ (संशोधन सहित) को दफा १४ बमोजिम ब्याज खर्च कट्टी दिन नमिल्ने भन्नु भएको हकमा प्रथमतः यस विषयमा ठूला करदाता कार्यालयले तथ्य बङ्गाई तथ्य विपरित ब्याज खर्च अमान्य गर्नु भएको कानून विपरित भएको छ । प्रस्तुत उद्योगले इन्फ्रास्ट्रक्चर प्रा.लि. लाई ऋण सापटी नदिएको । काठमाडौँ स्थित **Central Business Park** मा कार्यालय क्षेत्र खरिद गर्नको लागि दिएको बैना रकमलाई ऋण सापटी नामाकरण गरी निर्व्याजी रकम दिएको भन्ने तर्क असत्य छ । कम्पनीलाई आवश्यक कार्यालय क्षेत्र खरिद गर्नको लागि दिएको बैना रकममा कम्पनीले लिएको ऋणको औषत ब्याज दरको आधारमा ब्याज निर्धारण गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १४ ले निषेध गरेको छ भन्ने लगायत ब्याज खर्च, **Goods Delivery Freight Expenses** नगदमा भुक्तानी गरेको, **Transfer Freight Expenses (for Stock Transfer)** नगदमा भुक्तानी गरेको, **SOYA DEOILED CAKE, PINA, DOC** खरिदमा ढुवानी भाडा वापत दावी खर्च, **Maize Power** खरिदमा ढुवानी भाडा वापत दावी खर्च, मकै खरिदमा ढुवानी भाडा वापत दावी खर्च, गैर औद्योगिक वस्तुको करयोग्य आय, भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टी, दफा ११९क बमोजिमको शुल्क, दफा ११७(१)(ख) बमोजिम शुल्क सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको अन्तिम कर निर्धारण आदेश र सो आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको निर्णय त्रुटीपूर्ण हुँदा बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको मिति २०७७।०४।१२ मा यस न्यायाधिकरणमा दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र ।

८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १४० को उपदफा (३) बमोजिम छलफल प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय काठमाडौँलाई पेशीको

सूचना दिइ नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने मिति २०७९।०४।२० मा यस न्यायाधिकरणबाट भएको आदेश।

ठहर खण्ड

९. नियम बमोजिम पेसी सूचिमा चढी पेस हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता ओम चावो विरो फिड इण्डष्ट्रिज प्रा.लि का तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विद्वान् अधिवक्ताहरु श्री नारायण नेपाल, श्री मन्जु बुढाथोकी र श्री उज्ज्वल रायामाझीले करदाताको आ.व. २०७१/०७२ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेश कानून सम्मत नरहेको र सोही आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत त्रुटीपूर्ण हुँदा बदर गरी पाउँ भनी गर्नु भएको बहस समेत सुनियो।
१०. प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकील कार्यालय, काठमाडौँका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले शुरू कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको निर्णय र सो निर्णयलाई सदर गरी अन्तरिक राजस्व विभागले गरेको निर्णय समेत कानून सम्मत नै रहेको देखिँदा सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो।
११. करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरु, दुवैतर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरु र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, आन्तरिक राजस्व कार्यालय ललितपुरबाट करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेको छ, छैन? करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन? भन्ने प्रश्नमा नै निर्णय दिनुपर्ने देखियो।
१२. करदाताको पहिलो पुनरावेदन जिकिर Advance Loans and Deposit शीर्षक अन्तर्गत क्लिन इन्फ्रास्टक्चर प्रा.लि. लाई निर्व्याजी रूपमा दिएको रु.३,६४,२१,५००।— को ब्याज खर्च कट्टी नहुने भनी भएको निर्णय सँग सम्बन्धित रहेको देखिन्छ। पुनरावेदन पत्रमा काठमाडौँ स्थित Central Business Park मा कार्यालय क्षेत्र खरिद गर्न बैना दिएको रकम हो सापटी हैन, सो को ब्याज खर्च कट्टी पाउनुपर्छ भन्ने जिकिर लिएको भएपनि ठूला करदाता कार्यालयमा मिति २०७३।०३।०२ मा पेश गरेको जवाफमा व्यवसायको सिलसिलामा उधारो पेस्की दिनु कम्पनीको लागि अपरिहार्य हुन्छ भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरेको देखिन्छ। ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय पर्चा हेर्दा अन्य निकायलाई निर्व्याजी रूपमा रकम दिएकोले प्राप्त हुन बाँकी रकमको हदसम्म करदाताले यस आ.व.मा बैंकको ऋणमा तिरेको औषत वार्षिक व्याज दर ५.२२ प्रतिशतले हुँने व्याज रकम रु.१५,००,७६३।९४ आयकर ऐन, २०५८ को दफा १४ बमोजिम खर्च कट्टी नहुने भन्ने निर्णय भएको

देखियो। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १४ (१) मा “कुनै ब्यक्तिले कुनै आय वर्षमा व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आयको गणना गर्ने प्रयोजनको लागि सो ब्यक्तिको व्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यका लागि सृजना भएको देहायको ऋण दायित्व अन्तर्गत सो वर्षमा लागेका सबै ब्याज कट्टी गर्न पाउनेछ” भन्ने कानूनी व्यवस्था गर्दै खण्ड (क) मा “कुनै रकम ऋण लिए वापत सो ऋण दायित्व सिर्जना भएकोमा सो रकम सोही वर्ष प्रयोग गरिएको वा सो वर्षमा प्रयोग गरिएका कुनै सम्पत्ति खरिद गर्न प्रयोग गरिएको” भन्ने शर्तको व्यवस्था भएको पाईन्छ । करदाताले क्लिन इन्फ्रास्ट्रक्चर प्रा.लि.लाई दिएको रकमको हकमा उक्तदफा १४ (१) को शर्त पुरा भएको देखिँदैन। यसरी एकातर्फ व्यवसायका लागि रकम अभाव भएको भनी करदाताले बैंकबाट लिएको औषत ऋण रकम यो आ.व.मा रु.३०,३०,६५,४८७।५२ रही सोको औषत ब्याज दर ५.२२ प्रतिशतका दरले व्याज रु.१,५८,२४,५०७।४८ खर्च कट्टी लिएको अर्को तर्फ रु.३,६४,२९,५००।- विना व्याज अन्य निकायलाई सापटी दिई उक्त रकम व्यवसायमा लगानी नभएको स्थिति देखिँदा सापटी दिएको रकमको हकमा औषत व्याज दर ५.२२ प्रतिशतले हुने रकम रु.१५,००,७६३।९४ व्याज खर्च कट्टी नहुने भनी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय मनासिव देखिँदा अन्यथा गर्नुपर्ने देखिएन।

१३. करदाताको दोस्रो र तेस्रो पुनरावेदन जिकिर रु.५०,०००।—भन्दा वढी नगद भुक्तानी गरेको भनी खर्च अमान्य गरेको निर्णय उपरमा रहको देखियो। ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय पर्चा हेर्दा करदाताले यस आ.व.मा Goods Delivery Freight Expenses भनी रु.१३,७३,१०,९२०।- र Transport Freight Expenses (For stock transfer) भनी रु.३,१०,७५,३७९।—खर्च कट्टी लिएको, त्यस्तो खर्चको क्लि तथा लेजर परिक्षण गर्दा रु.५०,०००।—भन्दा वढी विभिन्न मितिमा नगदमा भुक्तानी गरेको आयकर ऐन, २०५८ को दफा २१ को उपदफा (२) विपरित भएकोले लागतखर्च कट्टी दिन नमिल्ने भन्ने व्यहोरा रहेको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा २१ को उपदफा (२) मा कुनै आय वर्षमा बीस लाख रुपैया भन्दा वढीको वार्षिक कारोवार गर्ने ब्यक्तिले देहायका अवस्थामा वाहेक सो आय वर्षमा एक पटकमा पचास हजार रुपैया भन्दा वढीको नगद भुक्तानी गरेमा सो कट्टी गर्न पाउने छैन भन्ने स्पष्ट व्यवस्था गर्दै सो को केही अपवादात्मक व्यवस्था गरिएको देखिन आयो। करदाताले जवाफ पेश गर्दा नेपाल वन्द हडताल, भुकम्प भएको समयमा भुक्तानी गरिएको र एक व्यक्तिलाई रु.५०,०००। भन्दा कम रकम भुक्तानी गरिएको भन्ने जिकिर लिए पनि बैकिङ सेवा उपलब्ध नभएको स्थानमा भुक्तानी गरेको, बैकिङ सेवा वन्द भएको दिनमा भुक्तानी गरेको वा नगदमा नै गर्नुपर्ने अपरिहार्य वाध्यता भएको भनी ऐनको दफा २१(२) मा उल्लेख भएको कुनै

अपवादात्मक अवस्था प्रमाणबाट पुष्टी गर्न सकेको देखिदैन । साथै, ठूला करदाता कार्यालयले रु.५०,०००।— भन्दा बढी भुक्तानी गरिएको रकमलाई मात्र खर्च अमान्य गरेको, सो भन्दा कम कोलममा भुक्तानी गरिएको रकमलाई खर्चको रूपमा मान्यता दिएको निर्णय पर्चाबाट देखिंदा पुरै खर्च कट्टी पाउनु पर्ने भनी लिएको दुवै पुनरावेदन जिकिर सँग सहमत हुन सकिएन ।

१४. करदाताले पुनरावेदन पत्रमा लिएको चौथो, पाचौं र छैटौं जिकिर ढुवानी भाडा वापतको रकम अमान्य गरिएको निर्णय उपरमा रहेको देखिन्छ। करदाताले प्रत्यक्ष खर्च अन्तर्गत SOYA DEOILED CAKE, PINADOC खरिदमा ढुवानी वापत वास्तविक भन्दा रु.५,१६,७०४।४६, maize power खरिदमा रु.४,९६,४३९।९७ र मकै खरिदमा रु.९८,२४,६५७।२० अवास्तविक खर्च दावी गरेको भनी खर्च कट्टी अमान्य गरेको निर्णय पर्चाबाट देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १३ मा “कुनै ब्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै ब्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनका लागि यस ऐनको अधीनमा रही कारोवार सँग सम्बन्धित देहायका खर्चहरू कट्टी गर्न पाउनेछः-(क) सो आयवर्षमा भएका (ख) सो ब्यक्तिबाट भएका (ग) ब्यवसाय वा लगानीबाट आय आर्जन हुने कार्यमा भएका” भन्ने व्यवस्था रहेको छ भन्ने दावी गरिएको प्रत्येक खर्च करदाताले ऐनको दफा ८१(१)(ग) अन्तर्गत खडा गरेको प्रमाणबाट पुष्टी गर्नुपर्ने हुन्छ। करदाताले दावी गरेको खर्चमा भन्सार विन्दु देखि कम्पनीको फ्याक्ट्री गोदाममा लागेको ढुवानी तथा अन्य खर्च समेत समावेश छ भनी जिकिर लिए पनि खर्च पुष्टी गर्ने ठोस प्रमाण कर परीक्षणका वखत पेश गरेको मिसिलबाट देखिन आउदैन। यसरी प्रमाणबाट पुष्टी हुन नसकेको खर्चलाई मान्यता दिन सकिने कानूनी आधार नदेखिंदा करदाताको पुनरावेदन जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन ।

१५. करदाताको अन्तिम पुनरावेदन जिकिर आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२०(क) बमोजिमको शुल्क तथा ११९क. बमोजिमको शुल्क, दफा ११८ बमोजिमको व्याज र दफा ११७ (१) (ख) बमोजिमको शुल्क निर्धारण गरेको समेत कानून विपरित रहेको भन्ने देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११७ (१)(ख) मा अग्रिम कर असुल गर्नु पर्ने कुनै ब्यक्तिले दफा ९५क. को उपदफा (९) बमोजिमको विवरण दाखिला नगरेमा वार्षिक १.५ प्रतिशतको दरले शुल्क लाग्ने, दफा ११८ मा किस्तावन्दीमा दाखिला गर्नु पर्ने अनुमानित कर कम हुने गरी बुझाएमा व्याज लाग्ने, दफा ११९क. मा आयकर ऐन, २०५८ वा ऐन अन्तर्गत बनेको नियमको कुनै व्यवस्थाको पालना नगर्ने व्यक्तिलाई रु.५,०००।— देखि रु.२५,०००।— सम्म शुल्क लाग्ने व्यवस्था गरेको देखिन्छ भने दफा १२०(क) मा जानाजानी वा लापरवाहीपूर्वक गरेको नभई भुलवश झूठा वा भ्रमपूर्ण

विवरण पेश गर्नेलाई घटी भएको रकमको पचास प्रतिशत शुल्क लाग्ने व्यवस्था गरेको देखिन आउँछ। करदाताले आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११७(१)(ख) बमोजिम आय विवरण पेश नगरेको, आन्तरिक राजस्व विभागको e-Return System मा गलत प्रविष्टी गरेको भनी आधार र कारण खुलाई शुल्क र व्याज लगाएको देखिँदा त्यसलाई कानून विपरित भन्न मिल्ने देखिएन।

१६. जहाँ सम्म अन्तिम कर माग गरेको रकममा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२०(क) को शुल्क गणना गरेको त्रुटीपूर्ण भएको भनी करदाताले लिएको जिकिर छ, सो सम्बन्धमा हेर्दा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२० मा “कुनै व्यक्तिले कुनै कुराका सम्बन्धमा विभागमा झूठा वा भ्रमपूर्ण विवरण दिएमा वा दाखिला गर्नु पर्ने कुनै कुरा वा वस्तुको जानकारी नदिई वा सो विवरणबाट हटाई विवरणमा उल्लेखित जानकारी भ्रमपूर्ण हुन गएमा त्यस्तो व्यक्तिलाई देहाय बमोजिम शुल्क लाग्नेछ” भन्ने व्यवस्था गर्दै खण्ड (क) मा “जानाजानी वा लापरबाहीपूर्वक गरेको नभई भूलवस झूठा वा भ्रमपूर्ण हुन गएकोमा त्यसबाट हुने घटी कर रकमको पचास प्रतिशत” भन्ने कानूनी व्यवस्था गरेको देखियो। यो व्यवस्था करदाताले झूठा वा भ्रमपूर्ण विवरण दाखिला गरेको प्रष्ट भएमा त्यस वापत जरिवाना सरह लाग्ने शुल्क देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९० को उपदफा (८) मा “तथा अग्रिम कर कट्टी गर्नु पर्ने आम्दानीमा कर कट्टी नगरेकोमा दफा १२० बमोजिमको शुल्क समेत” भन्ने अंश आर्थिक ऐन, २०७७ बाट मात्र थप भएको र उक्त संशोधित व्यवस्था मिति २०७७।०४।०१ बाट प्रारम्भ भएको देखिन आयो। यसरी अन्तिम कर कट्टी गर्ने भुक्तनीमा दफा १२० को शुल्क लाग्ने कानूनी व्यवस्था हुनु भन्दा अघिको आ.व. २०७१।०७२ को हकमा मिति २०७३।०३।२४ मा अग्रिम कर माग गर्दा दफा १२०(क) को शुल्क समेत गणना गरी कर निर्धारण गरेको आदेशमा कानूनको पश्चातदर्शी (Retrospective) असर पर्ने गरी प्रयोग गरेको त्रुटी विद्यमान देखिँदा अग्रिम करको रकममा पचास प्रतिशत शुल्क लगाएको हद सम्म शुरु निर्णय एवं सोही सदर गर्ने गरी विभागको महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत न्यायोचित देखिएन।

१७. तसर्थ करदाता श्री ओम चावो विरो फिड इण्डष्ट्रिज प्रा.लि (स्थायी लेखा नं.३००२६६१६८६) को आ.व. २०७१।७२ को संशोधित कर निर्धारण गर्दा ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरले अग्रिम कर कट्टीको रकममा समेत आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२०(क) बमोजिमको शुल्क समेत लगाएको मिति २०७३।०३।२४ को निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।०२।०४ मा भएको निर्णय समेत सो हदसम्म मिलेको नदेखिँदा केही उल्टी

हुने ठहर्छ। अन्य शिर्षकको हकमा करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरुमा तपशिल बमोजिम गर्नु ।

तपसिल खण्ड

१. माथि ठहर खण्डमा लेखिए बमोजिम अग्रिम कर माग गरेको रकममा समेत आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२० (क) बमोजिम पचास प्रतिशत शुल्क गणना गरेको हदसम्म शुरु निर्णय केही उल्टी हुने ठहरेकोले त्यस्तो शुल्क वापतको रकम करदाताले बुझाउनु नपर्ने हुँदा हिसाब गरी करदाताको आगामी आ.व.को हिसावमा मिलान गरिदिनु भनी ठूला करदाता कार्यालयलाई लेखी पठाईदिनु ।
२. हिसाव गरी करदातालाई कानून बमोजिम फिर्ता दिनु भनी आन्तरिक राजस्व कार्यालय ललितपुरलाई लेखि पठाईदिनु ।
३. फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय काठमाण्डौलाई दिनु ।
४. फैसलाको नक्कल माग गर्ने सरोकारवालाबाट लाग्ने दस्तुर लिई नक्कल दिनु ।
५. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतिय प्रति अपलोड गरी यस मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी बुझाईदिनु ।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमती छ ।

वासुदेव खनाल
(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

नायव सुब्बा:- शान्ता खतिवडा

फैसला मिति:- २०८०।०२।२१।१

फैसला प्रमाणिकरण गर्ने:-

फैसला प्रमाणिकरण मिति:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम ललितपुरको छाप